

MATLB: přednáška 2

Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

1/37

MATLB: přednáška 2

Datové typy a struktury

Jaroslav Čmejla

Projekt ESF CZ.1.07/2.2.00/28.0050

Modernizace didaktických metod
a inovace výuky technických
předmětů.

2/37

Vyhledávání a logické indexování

Logické indexování

- Výsledkem logické operace je proměnná typu logical (obdoba typu boolean)

$$>> s(s>2)=5$$

Logické indexování

- Výsledkem logické operace je proměnná typu logical (obdoba typu boolean)
- Logickou proměnnou lze použít k indexování. Např.

$$>> s(s>2)=5$$

MATLB: přednáška 2

Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

3/37

Logické indexování

- Výsledkem logické operace je proměnná typu logical (obdoba typu boolean)
- Logickou proměnnou lze použít k indexování. Např.

■ Složené výrazy: efektní a krátký kód. Např.

5

Logické indexování

Při logickém indexování, jako je výraz s(s>2),

zadáváme v podstatě jen jeden indexující parametr.

Platí tedy pravidla pro výsledek indexování jediným parametrem. Výsledkem je sloupcový vektor, ve kterém jsou výsledné prvky seřazené podle původního pořadí v paměti (výjimkou jsou řádkové vektory). Například

```
ans =

1.0115
0.5542
0.7589
```


Logické indexování

Při logickém indexování, jako je výraz s(s>2),

zadáváme v podstatě jen jeden indexující parametr.

Platí tedy pravidla pro výsledek indexování jediným parametrem. Výsledkem je sloupcový vektor, ve kterém jsou výsledné prvky seřazené podle původního pořadí v paměti (výjimkou jsou řádkové vektory). Například

```
>> A=randn(3);
>> A(A>0.5)

ans =
    1.0115
    0.5542
    0.7589
```

1.1449

>> s=randn(1,5)

1.0347

Umocnění záporných prvků na druhou

0.7269

```
s =
    1.0347    0.7269    -0.3034    0.2939    -0.7873
>> s(s<0)=s(s<0).^2 % pravá strana musí mít stejný rozměr
    % jako levá</pre>
s =
```

Složitější logický výraz: vrací prvky $s \in (-1,3) \cup (9,16)$ >> $s((s>-1)&(s<3)) \mid (((s>9)&(s<16))))$

0.0921

0.2939

0.6198

Logické indexování - další příklady

Umocnění záporných prvků na druhou

```
>> s=randn(1,5)
              0.7269
                     -0.3034
    1.0347
                                  0.2939
                                           -0.7873
>> s(s<0)=s(s<0).^2 % pravá strana musí mít stejný rozměr
                    % jako levá
s =
    1.0347
              0.7269
                        0.0921
                                  0.2939
                                            0.6198
```

■ Složitější logický výraz: vrací prvky $s \in (-1,3) \cup (9,16)$

```
>> s(((s>-1)&(s<3))|(((s>9)&(s<16))))
```


6/37

Co nefunguje:

```
>> s([1 0 0 1 1]) % ručně zadané [1 0 0 1 1] není
% logickou hodnotou nýbrž double
```

??? Subscript indices must either be real positive integers or logicals.

```
>> s([1 0 0 1 1]==1) % takto to lze obejít
ans =
1.0347 0.2939 0.6198
```

```
>> s(logical([1 0 0 1 1])) % nebo přetypováním
ans =
1.0347 0.2939 0.6198
```

7/37

Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

Vyhledávání prvků pomocí find a indexování

■ Příkaz find vrací indexy nenulových prvků

Indexování pomocí find

Vyhledávání prvků pomocí find a indexování

Příkaz find vrací indexy nenulových prvků

■ Indexování pomocí find

8/37

Datové typy a struktury

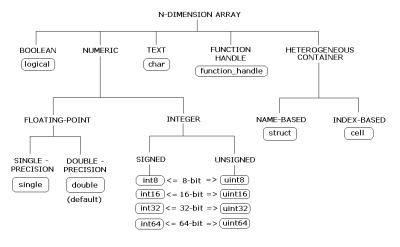

9/37

Datové typy a struktury

Přehled typů: Matlab R2011

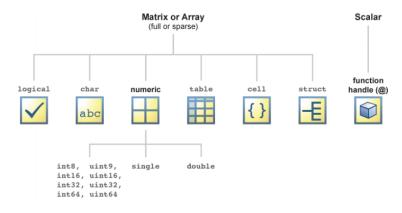

10/37

Datové typy a struktury

Přehled typů: Matlab R2013b

11/37

Numerické a logické datové typy

- Numerické: int8, uint8, int16, single, double ...
- Přetypování pomocí příkazů stejného názvu. Např

Logické typy: výstupy logických výrazů, typ logical

11/37

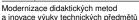
Numerické a logické datové typy

- Numerické: int8, uint8, int16, single, double ...
- Přetypování pomocí příkazů stejného názvu. Např.

```
>> a=randn(1,5)
а
   -1.3499
               3.0349
                          0.7254
                                    -0.0631
                                               0.7147
>> a=single(a)
a
   -1.3499
               3.0349
                          0.7254
                                    -0.0631
                                               0.7147
>> whos a
  Name
             Size
                              Bytes
                                      Class
                                                Attributes
             1x5
                                 20
                                      single
  a
```

Logické typy: výstupy logických výrazů, typ logical

MATLB: přednáška 2

11/37

Numerické a logické datové typy

- Numerické: int8, uint8, int16, single, double ...
- Přetypování pomocí příkazů stejného názvu. Např.

```
>> a=randn(1,5)
а
   -1.3499
               3.0349
                         0.7254
                                   -0.0631
                                               0.7147
>> a=single(a)
a =
   -1.3499
               3.0349
                          0.7254
                                   -0.0631
                                               0.7147
>> whos a
  Name
             Size
                              Bytes
                                     Class
                                                Attributes
             1x5
                                 20
                                     single
  a
```

■ Logické typy: výstupy logických výrazů, typ logical

Vícerozměrná pole

■ Vícerozměrné pole typu double

```
>> A=randn(3,4,5,2);
>> A(2,3,:,1) % indexování jako u matic
>> size(A(2,3,:,:))
ans =
```


Vícerozměrná pole

```
■ Příkazy sum, mean, prod
```

```
>> sum(v) % součet 1D pole = vektoru
          % je jedno jestli je řádkový nebo sloupcový
>> sum(A) % součet sloupců
>> sum(A,n) % součet přes n-tý rozměr
>> size(sum(A,3)) % n-tý rozměr výsledku je potom 1
ans =
```

>> sum(A(:)) % součet všech prvků

Vícerozměrná pole

■ Příkaz squeeze odstraní 1-dimenzionální (singleton) rozměry

```
>> size(sum(sum(A,3),2))
ans =
>> squeeze(sum(sum(A,3),2))
ans =
    1.3769 -4.0844
   0.8480 -0.8979
   2.9229 2.0747
```

Modernizace didaktických metod

a inovace výuky techníckých předmětů Vícerozměrná pole

Příkaz squeeze odstraní 1-dimenzionální (singleton) rozměry

■ Příkaz reshape mění rozměry pole

Vícerozměrná pole

■ Příkaz permute - výměna pořadí rozměrů

```
>> B=randn(2)
R =
   0.0335 1.1275
   -1.3337 0.3502
>> permute(B,[2 1]) % de facto transpozice
ans =
   0.0335 - 1.3337
    1.1275 0.3502
```

```
>> permute(A,[3 4 1 2])
```


Vícerozměrná pole

Příkaz permute - výměna pořadí rozměrů

```
>> B=randn(2)
R =
   0.0335 1.1275
   -1.3337 0.3502
>> permute(B,[2 1]) % de facto transpozice
ans =
   0.0335 - 1.3337
    1.1275
             0.3502
```

>> permute(A,[3 4 1 2])

■ Příkaz repmat - dlaždicové rozšíření pole

```
>> repmat(B,1,2)
ans =
   0.0335 1.1275 0.0335
                               1.1275
  -1.3337
            0.3502 - 1.3337
                               0.3502
```

MATLB: přednáška 2

Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

16/37

Vícerozměrná pole

■ Příkaz arrayfun aplikuje funkci na každý element pole

```
>> C=arrayfun(@sin,A); % zde ve skutečnosti arrayfun
                       % nepotřebujeme
                       % stejné jako sin(A)
>> files=dir:
```

>> length(files.name) % délky názvů souborů % takto to nejde

Error using length Too many input arguments.

>> arrayfun(@(x)length(x.name),files) % délky názvů souborů % takto ano

Vícerozměrná pole

Příkaz bsxfun - aplikuje po prvcích zadanou binární operaci. Je-li některý z rozměrů jednotkový (singleton), rozšíří se rozměr na stejný rozměr jako má druhé pole (jako pomocí funkce repmat).

1 0 -1

Znaky a řetězce

- Znak je typu char

MATLB: přednáška 2

Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

18/37

Znaky a řetězce

h

- Znak je typu char
- Řetězec je:
 - pole typů char pracujeme s ním tedy podobně jako s maticemi (spojování, indexování, atd.)
 - pole typu string (od R2016)

```
>> s='Ahoj'
s =
Ahoj

>> whos s
  Name Size Bytes Class Attributes
s 1x4 8 char

>> s(2)
ans =
```


18/37

Znaky a řetězce

- Znak je typu char
- Řetězec je:
 - pole typů char pracujeme s ním tedy podobně jako s maticemi (spojování, indexování, atd.)
 - pole typu string (od R2016)

```
>> s='Ahoj'
s =
Ahoj
>> whos s
Name Size
s 1x4
```

Bytes Class Attributes

1x4 8 char

```
>> s(2)
ans =
h
```


Znaky a řetězce

h

- Znak je typu char
- Řetězec je:
 - pole typů char pracujeme s ním tedy podobně jako s maticemi (spojování, indexování, atd.)
 - pole typu string (od R2016)

```
>> s='Ahoj'
s =
Ahoj

>> whos s
  Name Size Bytes Class Attributes
s 1x4 8 char

>> s(2)
ans =
```


19/37

Řetězce

```
>> s=[s ' Honzo'] % spojování do řádku
s =
Ahoj Honzo
```

>> a=['Ahoj';'Honzo'] % spojování pod sebe: chyba - řádky matice nejsou stejně velké

??? Error using ==> vertcat
CAT arguments dimensions are not consistent.

>> a=['Ahoj ';'Honzo'] % spojování pod sebe: zde správně
a =
Ahoj
Honzo

20/37

Standardní příkazy pro práci s řetězci

```
■ strcmp - porovnávání
```

```
>> strcmp(a(1,:),'Ahoj ') % porovnání řetězců
ans =
    1
```

Ξ

- strfind, regexp vyhledavani, regularni vyrazy, parsovani
- fprintf, sprintf formátované výrazy
- upper, lower velká/malá písmena
- eval vyhodnovení výrazu

20/37

Standardní příkazy pro práci s řetězci

```
strcmp - porovnávání
>> strcmp(a(1,:),'Ahoj ') % porovnání řetězců
ans =
1
```

- strfind, regexp vyhledávání, regulární výrazy, parsování
- fprintf, sprintf formátované výrazy
- upper, lower velká/malá písmena
- eval vyhodnovení výrazu

20/37

Standardní příkazy pro práci s řetězci

strcmp - porovnávání

```
>> strcmp(a(1,:),'Ahoj ') % porovnání řetězců
ans =
    1
```

- strfind, regexp vyhledávání, regulární výrazy, parsování
- fprintf, sprintf formátované výrazy
- upper, lower velká/malá písmena
- eval vyhodnovení výrazu

20/37

Standardní příkazy pro práci s řetězci

strcmp - porovnávání

```
>> strcmp(a(1,:),'Ahoj ') % porovnání řetězců
ans =
1
```

- strfind, regexp vyhledávání, regulární výrazy, parsování
- fprintf, sprintf formátované výrazy
- upper, lower velká/malá písmena
- eval vyhodnovení výrazu

MATLB: přednáška 2

Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

Standardní příkazy pro práci s řetězci

strcmp - porovnávání

```
>> strcmp(a(1,:),'Ahoj ') % porovnání řetězců
ans =
1
```

- strfind, regexp vyhledávání, regulární výrazy, parsování
- fprintf, sprintf formátované výrazy
- upper, lower velká/malá písmena
- eval vyhodnovení výrazu

MATLB: přednáška 2 Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

21/37

Záznamy

- Datový typ struct
- Automaticka definice polozek

```
>> s.jmeno='Tomas';
>> s.adresa='Praha';
% nebo
>> s=struct('jmeno','Tomas','adresa','Praha
s =
    jmeno: 'Tomas'
    adresa: 'Praha'
```

Každý prvek je zároveň pole

```
Name Size Bytes Class Attributes
```


MATLB: přednáška 2

Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

21/37

Záznamy

- Datový typ struct
- Automatická definice položek

```
>> s.jmeno='Tomas';
>> s.adresa='Praha';

% nebo
>> s=struct('jmeno','Tomas','adresa','Praha')
s =
    jmeno: 'Tomas'
    adresa: 'Praha'
```

Každý prvek je zároveň pole

```
>> whos s
Name Size Bytes Class Attribute
```


MATLB: přednáška 2 Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

21/37

Záznamy

- Datový typ struct
- Automatická definice položek

```
>> s.jmeno='Tomas';
>> s.adresa='Praha';

% nebo
>> s=struct('jmeno','Tomas','adresa','Praha')
s =
    jmeno: 'Tomas'
    adresa: 'Praha'
```

■ Každý prvek je zároveň pole

```
>> whos s
Name Size Bytes Class Attributes
```

s 1x1 268 struct

Pole záznamů

```
>> s(2).jmeno='Ales'
s =
1x2 struct array with fields:
    jmeno
    adresa
>> s(2)
ans =
     jmeno: 'Ales'
    adresa: []
```

a inovace výuky technických předmětů

Záznamy - automatické doplňování

```
>> s(2).vaha=70 % nový záznam
s =
1x2 struct array with fields:
    jmeno
    adresa
    vaha
>> s(1).vaha % v prvním prvku byl záznam automaticky vytvořen
ans =
>> s(1).vaha='velka';
>> s.vaha % záznam vaha může mít v každém prvku jiný typ
ans =
velka
ans =
     3
```


Příklad: výstup příkazu dir

```
>> files=dir('*.m')
files =
6x1 struct array with fields:
    name
    date
    bytes
    isdir
    datenum
>> files(1)
ans =
       name: 'dft.m'
       date: '05-XI-2009 10:59:17'
      bytes: 143
      isdir: 0
    datenum: 7.3408e+005
```

a inovace výuky technických předmětů

Příklad: výstup příkazu dir

```
>> files(1:3).name
ans =
dft.m
ans =
funkcef.m
ans =
pokus.m
>> [files(1:3).name]
ans =
dft.mfunkcef.mpokus.m
>> strvcat(files(1:3).name)
ans =
dft.m
funkcef.m
pokus.m
```

a inovace výuky technických předmětů

Příklad: výstup příkazu dir

```
>> files=dir
files =
131x1 struct array with fields:
    name
    date
    bytes
    isdir
    datenum
>> directory=files([files.isdir]) % pouze adresáře
directory =
7x1 struct array with fields:
    name
    date
    bytes
    isdir
    datenum
```


MATLB: přednáška 2 Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

27/37

Pole paměťových buněk - Cell Arrays

- Paměťová buňka cell: obsahuje libovolnou datovou strukturu libovolné velikosti

MATLB: přednáška 2 Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

27/37

Pole paměťových buněk - Cell Arrays

- Paměťová buňka cell: obsahuje libovolnou datovou strukturu libovolné velikosti
- Pole paměťových buněk: nejobecnější možné indexované pole

```
indexovani pomoci siozenych zavorek {, }
>> c{1,1}=randn(3,4);
>> c{1,2}=struct('jmeno','Ales');
>> c{1,3}=c

c =
   [3x4 double] [1x1 struct] {1x2 ce
```


Pole paměťových buněk - Cell Arrays

- Paměťová buňka cell: obsahuje libovolnou datovou strukturu libovolné velikosti
- Pole paměťových buněk: nejobecnější možné indexované pole
- Indexování pomocí složených závorek {, }
 >> c{1,1}=randn(3,4);
 >> c{1,2}=struct('jmeno','Ales');
 >> c{1,3}=c
 c =

[3x4 double]

[1x1 struct]

{1x2 cell}

Pole paměťových buněk - Cell Arrays

```
■ Indexování pomocí {, }
```

```
>> c(2) % vrací paměťové pole 1x1 na 2. pozici v c
>> c{2} % vrací obsah 2. prvku v c
>> c\{1\}(2,3) \% (2,3)-prvek v 1. prvku c
>> c{3}{1,2}.jmeno(3) % no comment
ans =
e
```


Pole paměťových buněk - Cell Arrays

```
Indexování pomocí {, }
```

```
>> c(2) % vrací paměťové pole 1x1 na 2. pozici v c
>> c{2} % vrací obsah 2. prvku v c
>> c\{1\}(2,3) \% (2,3)-prvek v 1. prvku c
>> c{3}{1,2}.jmeno(3) % no comment
ans =
е
```

■ Spojování: {, } zachovávají úroveň vnoření - rozdíl od [,] >> {{2} {3 4}}

```
ans =
     \{1x1 \text{ cell}\} \{1x2 \text{ cell}\}
>> [[2] [3 4]]
ans =
```


29/37

Tabulky

Tabulka (table) je datová struktura skládající se ze sloupců a řádků. V každém sloupci je libovolný typ (v rámci sloupce však stejný). Všechny sloupce mají stejný počet řádků.

>> a=table(randn(2,2),[3;5],randn(2,2))
a =

-	Var1		Var2	Var3	
	0.27607	0.44342	3	-1.2507	-0.74111
	-0.26116	0.39189	5	-0.94796	-0.50782
>>	a(2:3,4:6) %	podtabulka	tabulky	a	
>>	$a\{1,2\}$ % obs	ah prvku ta	bulky		

 Tabulka je ve skutečnosti třída (class) - vrátíme se k tématu až budeme zmiňovat možnosti objektově orientovaného programování (OOP) v Matlabu MATLB: přednáška 2

Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

29/37

Tabulky

 Tabulka (table) je datová struktura skládající se ze sloupců a řádků. V každém sloupci je libovolný typ (v rámci sloupce však stejný). Všechny sloupce mají stejný počet řádků.

>> a=table(randn(2,2),[3;5],randn(2,2)) a = Var1 Var2 Var3 0.27607 0.44342 3 -1.2507 -0.74111-0.26116 0.39189 5 -0.94796 -0.50782>> a(2:3,4:6) % podtabulka tabulky a >> a{1,2} % obsah prvku tabulky

■ Tabulka je ve skutečnosti třída (class) - vrátíme se k tématu až budeme zmiňovat možnosti objektově orientovaného programování (OOP) v Matlabu

Výčtové typy

- Typ categorical výčtový typ nabývající hodnot z konečné množiny
- Priklad

a inovace výuky technických předmětů

Výčtové typy

- Typ categorical výčtový typ nabývající hodnot z konečné množiny
- Příklad

```
>> colors = categorical({'r' 'b' 'g'; 'g' 'r' 'b';...
       'b' 'r' 'g'}, {'r' 'g' 'b'}, {'red' 'green' 'blue'})
```

colors =

rea	brue	green
green	red	blue
blue	red	green

>> colors == 'red'

MATLB: přednáška 2

Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

31/37

Vektorizace a skládání výrazů a příkazů

MATLB: přednáška 2 Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

32/37

Vektorizace a skládání výrazů a příkazů

V Matlabu se obecně snažíme vyhnout cyklům. Jsou pomalé, vytváří zbytěčně dlouhý kód, může nastat problém s doalokováváním. Např.

```
y=[]; % prázdné pole
for x=1:10000
   y=[y x]; % na konec pole y přidáme prvek x
end
```

- V cyklu for často zpracováváme postupně všechny prvky pole, tzv. po prvcích. To lze často řešit vektorizovaným výrazem.
- Již známý příklad z minulé přednášky: vyhledávání prvků pomocí logického indexování.

a inovace výuky technických předmětů Vektorizace a skládání výrazů a příkazů

V Matlabu se obecně snažíme vyhnout cyklům. Jsou pomalé, vytváří zbytěčně dlouhý kód, může nastat problém s doalokováváním. Např.

```
y=[]; % prázdné pole
for x=1:10000
   y=[y x]; % na konec pole y přidáme prvek x
end
```

- V cyklu for často zpracováváme postupně všechny prvky pole, tzv. po prvcích. To lze často řešit vektorizovaným výrazem.

Vektorizace a skládání výrazů a příkazů

V Matlabu se obecně snažíme vyhnout cyklům. Jsou pomalé, vytváří zbytěčně dlouhý kód, může nastat problém s doalokováváním. Např.

```
y=[]; % prázdné pole
for x=1:10000
    y=[y x]; % na konec pole y přidáme prvek x
end
```

- V cyklu for často zpracováváme postupně všechny prvky pole, tzv. po prvcích. To lze často řešit vektorizovaným výrazem.
- Již známý příklad z minulé přednášky: vyhledávání prvků pomocí logického indexování.

33/37

Vektorizace a skládání výrazů a příkazů

Příklad: Výpočet $\log_{10}(x)$ na intervalu [0.01,10] s krokem 0.01

```
index=0:
for x=0.01:0.01:10
   index=index+1;
   y(index) = log10(x);
end
versus
x=0.01:0.01:10;
y=log10(x);
versus
y = log10(0.01:0.01:10);
```


Vektorizace a skládání výrazů a příkazů

Příklad: Výpočet $\sin^2(x)\cos(x)$ na intervalu [1,20] s krokem 0.1

```
index=0:
for x=1:0.1:20
   index=index+1;
   y(index)=sin(x)^2*cos(x);
end
versus
x=1:0.1:20;
y=sin(x)^2*cos(x); % toto je špatně!
v=\sin(x).^2.*\cos(x);
```


Vektorizace a skládání výrazů a příkazů

Příklad: Odečtení řádkových průměrů z řádků matice A

```
for i=1:size(A,1)
   for j=1:size(A,2)
      prumer=0;
      for k=1:size(A,2)
         prumer=prumer+A(i,k);
      end
      prumer=prumer/size(A,2);
      A(i,j)=A(i,j)-prumer;
   end
end
 % tohle je katastrofa: zápočet nikdy!
versus
for k=1:size(A,1)
   A(k,:)=A(k,:)-mean(A(k,:)):
end
```


Vektorizace a skládání výrazů a příkazů

Příklad: Odečtení řádkových průměrů z řádků matice A

```
A = A - repmat(mean(A,2),1,size(A,2));
% repmat vytváří pole "dlaždicováním" první proměnné
```

versus

```
A = A - mean(A,2)*ones(1,size(A,2));
% častý trik s využitím maticového násobení
```

versus

```
A = bsxfun(@minus,A,mean(A,2));
% použití speciální funkce bsxfun
```


MATLB: přednáška 2

Modernizace didaktických metod a inovace výuky technických předmětů

37/37

Novinka od verze jádra 9.0 (R2016b)

```
A = A - repmat(mean(A,2),1,size(A,2));
% repmat vytváří pole "dlaždicováním" první proměnné
```

lze provést jednoduše pomocí

```
A = A - mean(A,2);
```

Operátory tedy implicitně realizují funkci bsxfun.